

Klimatbokslut 2023

1. Inledning	1
2. Omfattning och avgränsning	1
3. Resultat	2
3.1 Inköp och resursförbrukning	3
3.2 Resor och transporter	4
Tjänsteresor	5
3.3 Fastigheter	5
3.4 Kapital	6
4. Referenser	7

Bilaga 1. Resultattabell för klimatberäkningar 2023

1. Inledning

Region Västerbottens interna miljöarbete grundar sig på tre övergripande områden där regionen har störst miljöpåverkan, vilka också återfinns både i regionens miljöpolicy och miljö- och klimatstrategi:

- Klimatneutral och klimatanpassad verksamhet
- Hälsosam och giftfri miljö
- Hållbar resursanvändning

Miljö- och klimatstrategin innehåller sju inriktningsmål i syfte att nå regionens övergripande mål och där fokus i miljöarbetet ska ligga för att bidra till minskad miljö- och klimatpåverkan.

Inom området Klimatneutral och klimatanpassad verksamhet finns inriktningsmålet:

1. Vi ska minska vår klimatpåverkan för att uppnå en fossilfri och klimatneutral verksamhet.

Inriktningsmålet följs upp med indikatorerna:

- 1.1. Klimatpåverkande utsläpp ska minska med minst 60 procent till år 2030 och verksamheten ska vara klimatneutral år 2045.
- 1.2. Markbundna transporter ska vara fossilfria år 2030.

Detta klimatbokslut syftar till att redovisa 2023 års resultat av indikatorerna och fungerar som ett underlag till regionens miljöredovisning.

2. Omfattning och avgränsning

Klimatbokslutet omfattar de klimatpåverkande utsläppen som kommer från regionens totala utsläpp, det vill säga de utsläpp som sker i Sverige och utomlands.

Klimatberäkningarna i bokslutet är genomförda med ett klimatberäkningsverktyg¹ framtaget av SKR i samarbete med 2050 Consulting. Verktöget syftar till att underlätta regionernas arbete med klimatbokslutet och bidra till en enhetlig redovisning mellan regionerna. Resultatet av klimatboksluten presenteras också i SKR:s Öppna jämförelser av miljöarbetet i regionerna².

Beräkningarna av växthusgasutsläppen i verktöget görs i enlighet med Greenhouse Gas Protocol (GHG Protocol) vilket är en redovisningsstandard för beräkning av utsläpp av växthusgaser. I standarden inkluderas både verksamhetens direkta och indirekta utsläpp och dessa redovisas fördelat mellan tre scope 1, 2 och 3.

- Scope 1 - direkta utsläpp från verksamheten, exempelvis utsläpp vid förbränning av drivmedel i fordon som ägs eller leasas av den egna verksamheten.

¹ Länk till Klimatberäkningsverktyg: <https://skr.se/skr/samhallsplaneringinfrastruktur/miljohalsa/klimat/energioklimat.9252.html>

² Länk till Öppna jämförelser – Miljöarbetet 2023 i regionerna: <https://skr.se/download/18.18ef3a97188b9ffd7a699dad/1687845835200/Miljoarbetet-i-regionerna-Oppna-jamforelser-2023.pdf>

- Scope 2 - indirekta utsläpp som uppstår vid produktion av inköpt el eller fjärrvärme.
- Scope 3 – övriga indirekta utsläpp som uppstår från bland annat inköpta resor och transporter eller från produktionen av inköpta varor och tjänster.

Fördelningsansatsen av utsläpp i de olika scopen utgår från operationell kontroll vilket innebär att utsläpp fördelas utifrån vem som är utsläppare vid användandet. Syftet är att även kunna fånga upp områden där regionen har indirekt rådighet och där insatser kan göras i klimatarbetet. Till exempel ingår alla bilresor oavsett om det är regionens egna bilar, privata bilar som används i tjänst eller hyrbilar.

För att komma så nära en total redovisning av regionens klimatpåverkan som möjligt har uppgifter från en miljöspendanalys använts när annat data för klimatberäkning saknats. En miljöspendanalys beräknar inköpen utifrån en schablon. I SKR:s verktyg används spenderad summa (SEK) för året indelat enligt LfU:s kategoriträd³ och utsläppsdata från Region Stockholms miljöspendanalys avseende år 2021. De emissionsfaktorer som används justeras årligen för att ta hänsyn till generell inflationstakt samt valutaförändringar. Klimatberäkningar som utgår från spenderad summa kan användas som en grov kompass för vilka inköp som har störst klimatpåverkan.

Vid bedömning av resultat i klimatkavslutet och jämförelser mellan åren måste hänsyn tas till att klimatberäkningsverktyget utvecklas i syfte att förbättra beräkningsunderlag och utsläppsfaktorer. Även erhållet data för beräkningar förfinas över tid.

Privata vårdgivares klimatpåverkan finns ej medräknat i klimatkavslutet, ej heller vård som utförs i annan region. Eventuella övriga avgränsningar samt information om genomförda beräkningar redovisas löpande i resultatavsnittet.

3. Resultat

Under 2023 uppgick det totala klimatutsläppet av växthusgaser från Region Västerbottens verksamheter till 108 400 ton CO_{2e} med miljöspenddata inkluderat vilket innebär att spenderad summa används för beräkningen av klimatutsläppen för de varor och tjänster där ingen annan data finns att tillgå. Klimatutsläppen exklusive miljöspenddata för 2023 ligger på ungefär 44 000 CO_{2e}. Detaljerad redovisning finns i bilaga 1.

Bild 1 visar en jämförelse av de totala koldioxidutsläppen mellan åren 2018 – 2023. Utsläppen exklusive miljöspenddata har minskat med nästan 14 % jämfört med 2018. Resultatet ska dock ses som en indikation och inte som en absolut uppgift på klimatutsläpp per år då kvalitén på underliggande data kan variera mellan åren.

³ Länk till LfUs kategoriträd: <https://www.lfu.se/kategoristyrning>

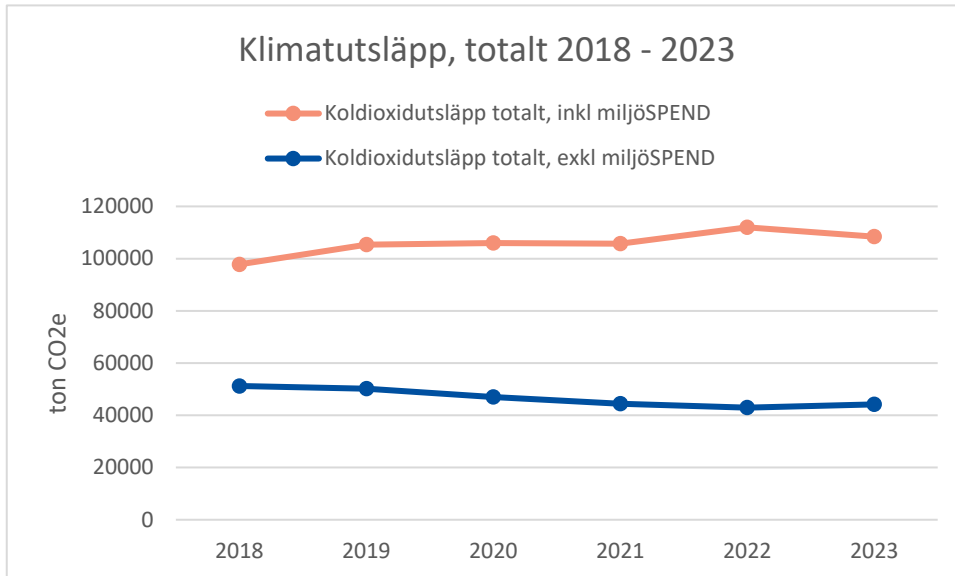

Bild 1. Totalt klimatutsläpp Region Västerbotten 2018 – 2023.

Fördelningen mellan huvudkategorierna visar att störst utsläpp finns inom området Inköp och resursförbrukning följt av Resor och transporter, Kapitalplaceringar och Fastighet, se bild 2.

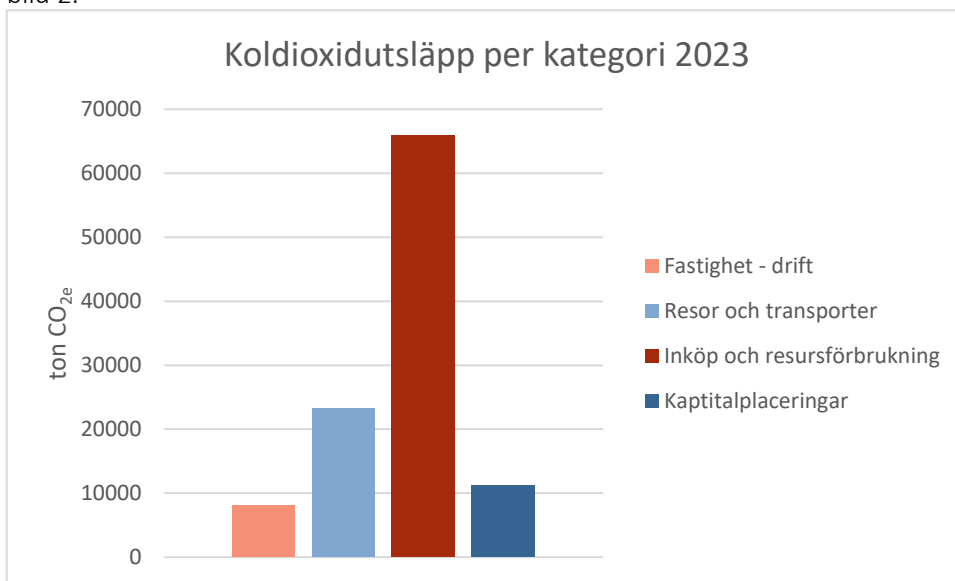

Bild 2. Fördelning av klimatutsläpp mellan huvudkategorier i ton CO_{2e} för år 2023.

3.1 Inköp och resursförbrukning

En del av uppgifterna inom området Inköp och resursförbrukning baseras på klimatdata som leverantörer lämnat, det gäller till exempel för medicinska gaser, tvätteri-tjänst och delar av IT. Avsikten är att fler och fler produktområden framöver ska kunna redovisas på detta sätt, men för de områden där denna typ av redovisning saknas har beräkningen genomförts med hjälp av kostnadsuppgifter utifrån spenderad summa (SEK) som finns i

regionens Spendanalys för 2023. Bild 3 visar ungefärlig storlek på klimatutsläppen för produkter och tjänster som regionen har köpt under 2023.

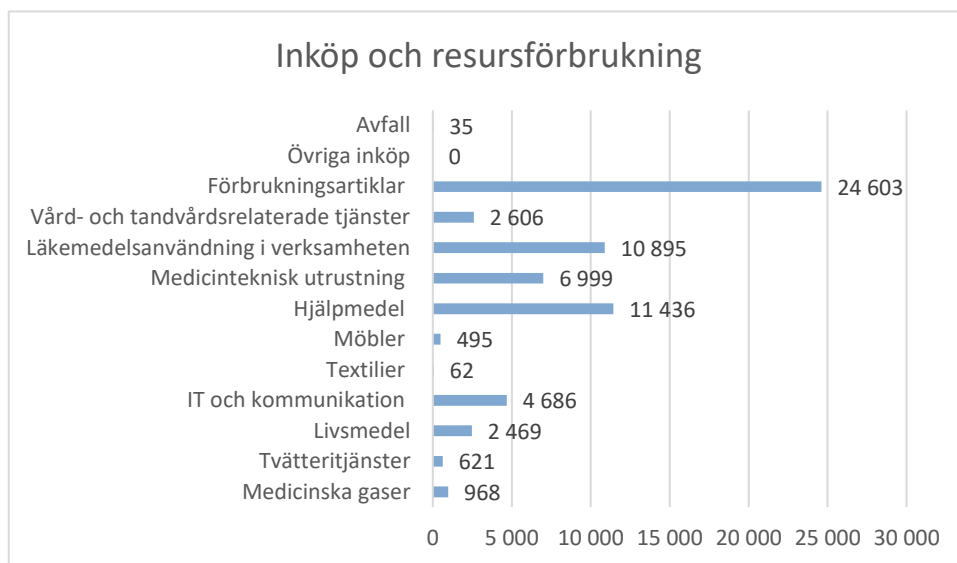

Bild 3. Klimatutsläpp inom område Inköp och resursförbrukning, år 2023.

3.2 Resor och transporter

Patientresor genererar de största klimatutsläppen inom området Resor och transporter, bild 4. Patientresorna delas in i betalda och ej betalda resor. För redovisning av de ej betalda resorna har uppgifter från 2022 års resvaneundersökning använts (Trivector, 2022). Resor med kollektivtrafiken är exkluderade från redovisningen för att minska risken för dubbelräkning vid beräkning av kollektivtrafikens utsläpp.

Medarbetarnas resor till och från arbetsplatsen är sammanlagt ca 5 miljoner mil per år vilket ger ett utsläpp på drygt 5 700 ton CO_{2e}. Resande med kollektivtrafiken är även här exkluderat från beräkningen för att minska risken för dubbelräkning (Trivector, 2022).

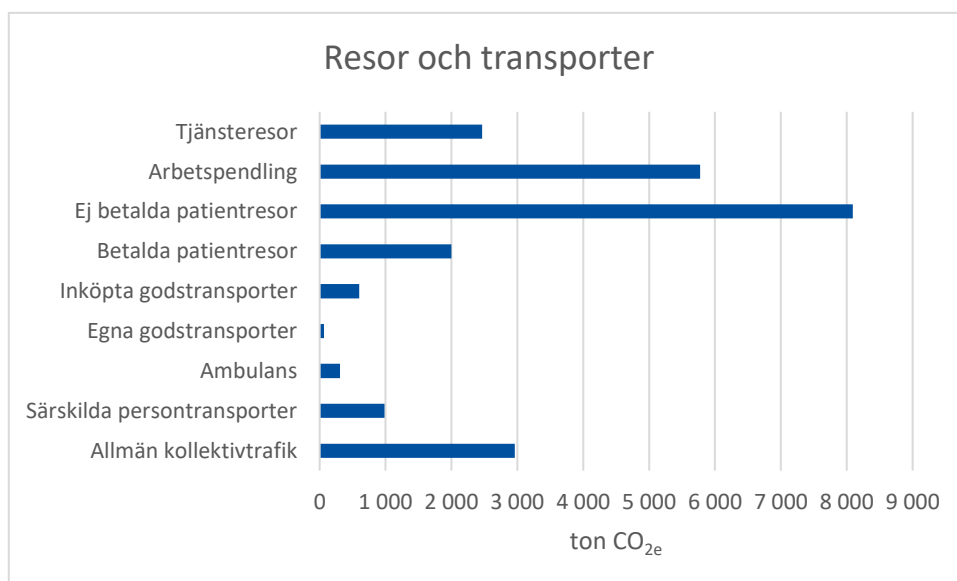

Bild 4. Klimatutsläpp från patientresor, godstransporter, arbetspendling samt kollektivtrafik 2023.

Godstransporter delas upp i inköpta och egna, se bild 4. Inköpta godstransporter innefattar transporter av textilier samt styckegods och brevtransporter. Klimatuppgifter för styckegods och brevtransporter avser de transporter som Region Västerbotten genererat i första led, det vill säga godstransporter till och från regionens enheter fram till mottagare eller avsändare (ÅF Industry AB, 2018). De egna godstransporterna innefattar totala antalet transporter med Bussgods från busstation till mottagare. Regionen har nyttjat bussgods för många godstransporter under 2023 vilket har genererat en total sträcka på ca 18 000 mil och dessa transporter har körts med drygt 90 % förnybart bränsle.

Den kollektivtrafik som regionen beställer, alltså den trafik som går över kommungränserna utgjorde år 2023 totalt en sträcka på drygt 10 miljoner km och ett koldioxidutsläpp på nästan 3 000 tonCO₂. Andelen förnybara drivmedel utgjorde 79 %. Resultatet av kollektivtrafikens andel förnybara drivmedel presenteras också i SKR:s Öppna jämförelser - Miljöarbetet i regionerna.

Under 2023 har Regionstyrelsens beslutat om en utbyggnadsplan för laddinfrastruktur vid sjukhusen och externa fastigheter. Laddinfrastrukturen för elbilar ska kunna nyttjas av regionens besökare och anställda samt för regionens egna leasade fordon. Planen är en del i omställningen till fossilfria transporter 2030.

Tjänsteresor

Under 2023 har Region Västerbotten rest över 14 miljoner kilometer i tjänsten. Detta ger ett totalt klimatutsläpp på drygt 2 400 ton CO_{2e}. Flygresorna står för den största andelen av utsläppen med nästan 80 %. Tjänsteresorna med kollektivtrafiken är exkluderade i klimatberäkningen för att inte dubbelräkna utsläppen. Resultatet för tjänsteresandet är ungefär detsamma som föregående år, se bild 5. Resande med verksamhetsbil och egen bil i tjänst har ökat något vilket gör att utsläppen också ökat. Även antal kilometer med tåg har ökat under 2023 jämfört med 2022, här kan dock inga ökade klimatutsläpp utläsas.

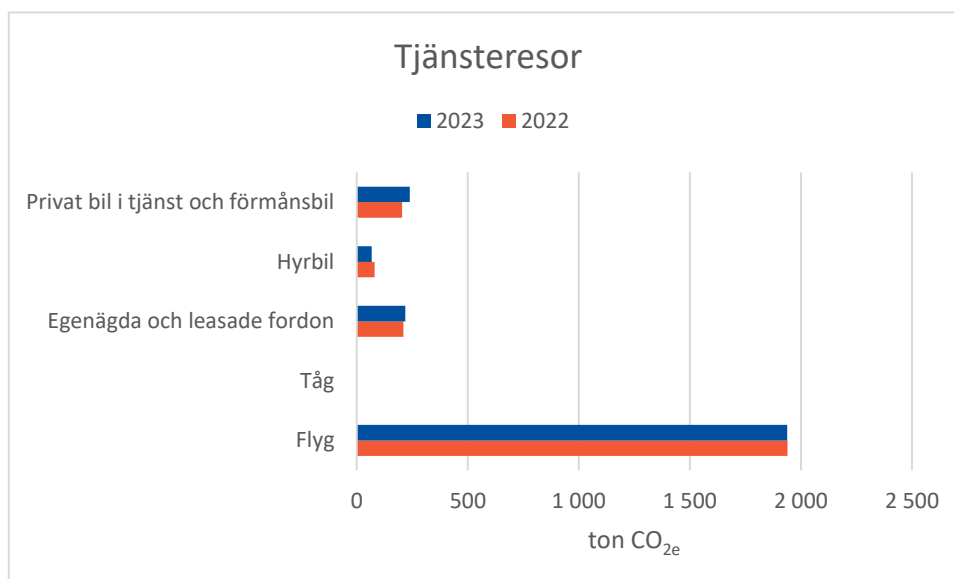

Bild 5. Klimatutsläpp från tjänsteresor 2022, 2023.

3.3 Fastigheter

I SKR:s klimatberäkningsverktyg används location-based method som huvudmetod vid beräkning. Metoden utgår från genomsnittlig mix i elnätet. För verksamheter i Sverige används nordisk elmix (inklusive import/export). Den nordiska elmixen innebär ett genomsnittligt utsläpp för all el som säljs på den nordiska elmarknaden. Region Västerbotten

köper ursprungsmärkt el vilket är ett sätt att främja svensk förnybar elproduktion och kan på längre sikt också reducera klimatpåverkan. I tabell 1 redovisas den totala energiförbrukningen för scope 2 med hänsyn tagen till de båda beräkningsmetoderna. Energiförbrukningen innefattar el, fjärrvärme, fjärrkyla och transporter, se bilaga 1.

Tabell 1. Klimatutsläpp från energianvändning 2023, scope 2

Utsläpp från elförbrukning	Scope 2	Förklaring
Market-based method	5932	tar hänsyn till ursprungsmärkt el
Location-based method	6684	utgår från genomsnittlig mix i nätet

Regionen har minskat sin klimatpåverkan inom området Fastigheter med nästan 500 ton CO_{2e} jämfört med föregående år, bild 6. Regionens energianvändning vilket redovisas som köpt energi i form av el, värme och kyla har minskat med 2,3 GWh jämfört med föregående år.

Trots att den totala fastighetsytan i regionen har ökat något sedan föregående år har energianvändning per kvadratmeter minskat med 6 % från 182 kWh/m² till 171 kWh/m².

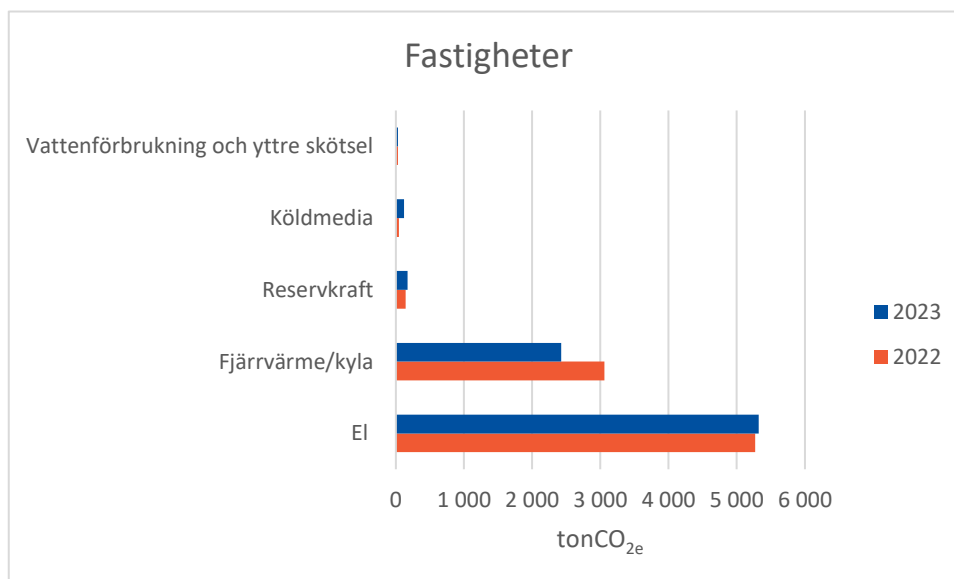

Bild 6. Klimatutsläpp från energianvändning, köldmedia samt vattenförbrukning 2022, 2023.

3.4 Kapital

Klimatavtrycket från regionens aktiefonder och företagsobligationer i pensionsportföljen uppgår till 11 197 ton CO_{2e}. Beräkningen baseras på Morningstars data.

4. Referenser

Trivector, Resvaneundersökning bland patienter och medarbetare 2022, 2022

ÅF Industry AB, CO2-utsläpp från godstransporter 2017, 2018

Länkar

SKR och 2050 Consulting, Klimatberäkningsverktyg för regioner

<https://skr.se/skr/samhallsplaneringinfrastruktur/miljohalsa/klimat/energioklimat.9252.html>

SKR Öppna jämförelser: miljöarbetet i regionerna 2023

<https://skr.se/download/18.18ef3a97188b9ffd7a69a2a9/1687847771754/Miljoarbetet-i-regionerna-Oppna-jamforelser-2023.pdf>

Ledningsnätverket för regionerna upphandling LfUs kategoriträd

<https://www.lfu.se/kategoristyrning>

5. Resultattabell för klimatberäkningar 2023

Tabell 1: Klimatbokslut Region Region Västerbotten 2023	Scope 1 [ton CO ₂ e]	Scope 2 [ton CO ₂ e]	Scope 3 [ton CO ₂ e]	Totalt [ton CO ₂ e]
<i>Fastigheter - drift</i>	267	6 145	1 667	8 079
El	0	4 096	1 226	5 322
- Varav egna fastigheter och anläggningar	0	3 909	1 170	5 080
- Varav hyrda fastigheter och anläggningar	0	187	56	242
Fjärrvärme/kyla	0	2 049	376	2 425
- Varav egna fastigheter	0	1 619	307	1 926
- Varav hyrda fastigheter	0	430	69	499
Uppvärmning med egen panna	4	0	3	8
Reservkraft	142	0	30	172
Köldmedia	120	0	0	120
Vattenförbrukning och yttre skötsel	0	0	32	32
<i>Fastigheter - byggnation</i>	0	0	0	0
<i>Resor och transporter</i>	1 411	539	18 841	20 791
Allmän kollektivtrafik	1 094	538	1 330	2 963
Särskilda persontransporter/särskild kollektivtrafik	10	0	976	986
Ambulans (bil/flyg/helikopter)	283	0	29	311
Egna godstransporter	24	1	41	65
Inköpta godstransporter	0	0	599	599
Betalda patientresor	0	0	2 002	2 002
Ej betalda patientresor	0	0	8 092	8 092
Arbetspendling	0	0	5 773	5 773
<i>Tjänsteresor</i>	408	0	2 056	2 464
Flyg	0	0	1 938	1 938
Tåg	0	0	1	1
Buss	0	0	0	0
Taxi	0	0	0	0
Egenägda och leasade fordon	174	0	44	218
Hyrbil	51	0	15	67
Privat bil i tjänst och förmånsbil	183	0	56	239
Hotell	0	0	0	0
<i>Inköp och resursförbrukning</i>	968	0	64 907	65 874
Medicinska gaser	968	0	0	968
Tvätteritjänster	0	0	621	621
Livsmedel	0	0	2 469	2 469
IT och kommunikation	0	0	4 686	4 686
Textilier	0	0	62	62
Möbler	0	0	495	495
Hjälpmedel	0	0	11 436	11 436
Medicinteknisk utrustning	0	0	6 999	6 999
Läkemedelsanvändning i verksamheten	0	0	10 895	10 895
Vård- och tandvårdsrelaterade tjänster	0	0	2 606	2 606
Förbrukningsartiklar	0	0	24 603	24 603
Övriga inköp	0	0	0	0
Avfall	0	0	35	35
<i>Naturbruk</i>	0	0	0	0
Arbetsmaskiner för naturbruk	0	0	0	0
Djurhållning och markanvändning	0	0	0	0
Inköp kopplade till naturbruk	0	0	0	0
<i>Hel- eller delägda bolag (övriga områden)</i>	0	0	0	0
<i>Övrigt</i>	0	0	0	0
Förskrivna läkemedel	0	0	0	0
Totalt exkl. kapitalplaceringar	3 054	6 684	87 471	97 209
<i>Kapitalplaceringar</i>	0	0	11 197	11 197
Totalt inkl. kapitalplaceringar	3 054	6 684	98 668	108 406